

- Döl Verimi Ölçütleri:

- Süt sığırcılığında istenilen verimlerin elde edilmesi ve sürünün devamı, başarılı bir sürü idaresine bağlıdır.
- Sürü yönetimi denildiğinde, bir süt sığırını işletmesinden sağlanan geliri en üst seviyeye çıkarmak amacıyla, sürü
- düzeyinde yapılması gereken uygulamalar
- anlaşılmalıdır. Bir başka ifade ile yetiştiricinin üretim
- politikası, sürü yönetimi olarak ifade edilebilir

- Sürü yönetiminin amacı; hayvanların rahat ve konforunu da dikkate alarak sürüyü bir iş adamı yaklaşımıyla yönetmektir. Bu bakış açısıyla sürüdeki hayvan sayısına bağlı olmaksızın, bu hayvanlara ait veriler toplanır, değerlendirilir, işletmeye yönelik
- kararlar alınır ve uygulanması sağlanır. Böylelikle sürü yönetimi hiçbir zaman sonlanmayan bir döngü şeklinde devam eder

- Süt sığırcılığında sürü yönetiminin en önemli hedeflerinden birisi kârlılıktır. Bu amaçla insan, sığır, toprak, sermaye ve diğer kaynakların doğru kullanılması
- gerekmektedir. Ayrıca yönetici sorunları saptamalı, gelir ve giderleri göz önüne alarak uygun çözümler üretmeli ve bunları uygulayabilmelidir

- Sürü yönetimi uygulamaları ile;
- - İşletmedeki tüm işlemler tanımlanır.
- - Karar alınması ve bunların uygulanması sağlanır.
- - İşletmenin gelişimi takip edilir.
- - Geleceğe yönelik planlar yapılır

- Döl verimi bir sığırcılık işletmesinde iyi bir ekonomik
- sonuç almada daima göz önünde tutulması gereken
- oldukça önemli bir faktördür. Döl verimi sürü
- yönetiminden büyük ölçüde etkilenir.

- İyi bir döl
- veriminin anlamı; daha yüksek günlük süt verimi,
- yıllara göre daha fazla buzağı üretimi, daha yüksek bir
- verim için daha fazla seleksiyon imkanı demektir

- Üreme gücü iyi olan bir sürüde
- bütün ineklerden her yıl birer yavru alınır.
Ancak bir
- çok sürüde döl verimi düşük seviyededir.
Uzun
- buzağılama aralıkları ve düşük döl tutma oranları bu
- durumun göstergesidir. Döl verim düşüklüğünün başlıca
- nedeni kötü sürü yönetimidir

- Süt sığırları çoklu kızgınlık gösteren (poliöstrus) ve
- mevsime bağlı olmayan düzenli bir döngüye sahiptirler

Yani, sığırlar yılın her mevsiminde döl

- verebilen hayvanlardır

- Döl verimi (Fertilite) Bir canlının doğumundan yeni bir yavru oluşturuncaya kadar geçen olaylar bütünüdür.
- Döl veriminin, fizyolojik ve ekonomik sınırlar içinde devamlılığı gerekir
- (Sterilite) Döl verme yeteneğinin tamamen yok olması ve kaybedilmesidir
- (İnfertilite) Döl veriminin aksaması, yani buzağılama ile yeni gebelik arasındaki sürenin uzamasıdır

- Süt sığırcılığında karlılığı belirleyen ana unsur döl verimidir. İdeal ölçütlerde döl veriminin anlamı; daha yüksek süt verimi, yıllara göre daha fazla buzağı üretimi ve daha yüksek bir verim için daha fazla seleksiyon olasılığı demektir. Ancak süt sığırlarında süt veriminin arttırılmasına paralel olarak döl veriminde gerilemeler görülebilmektedir

- Döllenmenin şekillenmemesinin nedenleri sırası ile ovulasyonun oluşmaması (% 8,7–9), ovidukt tıkanıklığı (% 6,7–7), anormal ovum (% 3,3–3), ovaryum yapışmaları (% 2), bilinmeyen veya açıklanamayan nedenler (% 17,3–24) olarak bildirilmektedir

- Tablo 2. Düvelerin ideal damızlıkta
- kullanma yaş ve canlı ağırlıkları
- Irk Yaş (ay) Canlı ağırlık (kg)
- Holstayn 15 340
- Esmer 15 340
- Jersey 13 225
- Guernseys 13 250
- Ayrshire 13 275
- Heroford 15 270
- Angus 13 250
- Choralais 14 330

- **İlk Kızgınlık Gösterme Yaşı**
- Düvelerin üreme organlarının gelişimlerinin tamamlandığı, cinsiyete özgü seksüel davranış ve fonksiyonlarını yapabilme yeteneğine ulaştığı yaş cinsel erginlik ya da pubertas olarak tanımlanır

- Düvelerde pubertas'ın başlaması, ilk östrüs belirtilerinin görülmesi ile karakterize olup ırk, mevsim ve beslenme gibi faktörlere bağlı olarak ortalama 10-12 aylarda görülür. Yetiřtirmede kullanma yaşı ise hayvanın canlı ağırlığı ve vücut kondisyonuna göre 13-17 aylar arasında değişmekte olup çoğu işletmelerde düvelerin 22-24 ay arasında buzağılaması hedeflenmektedir.

- Düvelerde doğumdan ilk kızgınlıklarının göstermelerine kadar geçen süre aralığı ilk kızgınlık gösterme yaşı olarak tanımlanmaktadır. İyi beslenen düveler 7-11 aylık yaşlarda kızgınlık gösterirken, kötü beslenen düveler 15-20 aylık yaşlara kadar pubertasa ulaşamazlar.

- Yetiřtirmede kullanma yaşını belirlenmesinde düvelerin yeterli canlı ağırlığa ulaşmış olmaları dikkate alınmaktadır. Burada l olarak düvelerin vücut ağırlığının % 60-65'ine ulaşmış olmaları uygun görülmektedir. Bu ağırlığa ulaşan düveler daha erken bir zamanda östrüs gösterirlerse tohumlanabilirler

- **Damızlıkta İlk Kullanma Yaşı**
- Damızlık olarak kullanılan hayvanların ilk aşım ya da ilk tohumlandığı yaşı olarak ifade edilmektedir. Düvelerin damızlıkta ilk kullanma yaşını, hayvanın gelişmesini, yaşam boyu verimliliğinde ve kondisyonunda olumsuz bir etkiye yol açmayacağı en erken yaş olarak tanımlanmaktadır

- Irklara göre farklılık olmakla birlikte düvelerin ergin canlı ağırlıklarının %70-75'ine ulaştıklarında ideal damızlıkta kullanma yaşına geldikleri kabul edilmektedir

- Damızlıkta ilk kullanma yaşı, hayvanın genetik özellikleri ve sürü yönetimi ile değişim gösterebilmektedir. Erken gelişen düvelerde iyi bakım ve besleme koşullarında damızlıkta ilk kullanma yaşı ortalama 15-16 ay olarak bildirilmektedir
- Geç gelişen düvelerde ise damızlıkta ilk kullanma yaşı ortalaması 22-26 ay olarak ifade edilmektedir

- **Kızgınlık (Östrus) Belirleme Oranı**
- ☐ Tüm döl verimi değerlerini etkiler
- ☐ Yüksek süt verimine sahip sürülerde kızgınlığın tespiti daha zor
- ☐ %43-%52 arasında değişir (%80'e kadar da çıkabilir.)
- ☐ Günde 3 kez 30'ar dakikalık gözlemler ile östruslar %90'a yakın oranda tespit

- **İlkine tohumlama gebelik oranı**
- Buzağılamadan sonraki ilk aşım ya da tohumlamada gebe kalanların oranı süt inekleri için döl verimini gösteren en önemli ölçütlerdendir. Birinci tohumlamada gebe kalan ineklerin tohumlanan tüm ineklere oranı olarak hesap edilir.